

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษา เรื่องการบริหารจัดการธุรกิจของเพลงอินดี้ในประเทศไทย นั้น เป็น การศึกษา ค้นคว้า เพื่อให้เข้าใจถึง การบริหารจัดการทางธุรกิจและพัฒนาการของงานเพลงอินดี้ ที่เป็นตลาดใหม่ ระหว่างปี 2545-2548 ผู้วิจัยเลือกทำการศึกษาในลักษณะการผสมผสาน โดยใช้วิธี วิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ที่เกี่ยวข้องในวงการเพลงอินดี้ และการเก็บรวบรวมจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้ทั้ง 2 วิธี มาเชื่อมโยงวิเคราะห์ตีความประกอบแนวคิดและทฤษฎี

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัย "เรื่องการบริหารจัดการธุรกิจของเพลงอินดี้ใน ประเทศไทย" แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล
2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

สำหรับแหล่งข้อมูลบุคคล จัดว่าเป็นแหล่งข้อมูลที่มีความสำคัญที่สุด ซึ่งถือว่าเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้อย่างชัดเจนที่สุด จึงได้แยกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักออกเป็น กลุ่ม ดังนี้

1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มค่ายเพลง

ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มค่ายเพลง เป็นผู้บริหารของค่ายเพลงนั้น ๆ โดยรวมมีจำนวน 12 ค่ายได้แก่

คุณรุ่งโรจน์ อุปถัมโพธิวัฒน์ ผู้บริหารและศิลปินบริษัท สมอลส์รูม จำกัด ซึ่งเป็น บริษัทที่รับสร้างสรรคงานเพลงโฆษณา แล้วนำผลงานเพลงโฆษณามารวบรวมเป็นอัลบั้มเพลง โดยมีผลงานเพลงชุดสมอลรูม ออกมาเป็นจำนวนมากแล้ว เช่น สมอลส์รูม 001-005 ผลงานอัลบั้ม เต็มของศิลปิน อาทิ วงอาร์มแชร์ และ วงเพนกวิ้น เป็นต้น

คุณธนโชติ เพียรเสมา (เปี้ยก ดีเจสยาม) ค่ายกุนซื่อ คลับ จากประสบการณ์ที่ได้คลุกคลีอยู่ในวงการเพลงอินดี้ ซึ่งเป็นบุคคลหนึ่งที่เติบโตคู่กับวงการเพลงอินดี้ เพราะร้านค้ำที่ตนทำงานอยู่เป็นจุดขายหลักของงานเพลงอินดี้ โดยเหล่าศิลปิน นักร้องนักดนตรี แนวอินดี้ นำสินค้าที่ผลิตขึ้นมาไปฝากขายไว้ที่ร้านดีเจ สยาม ทำให้คุณธนโชติ มองเห็นช่องทางในการทำค่ายของตนเอง จึงได้เริ่มก่อตั้งค่าย โดยมีศิลปินวงแรกในค่ายกุนซื่อ คลับ คือวง คินเดอการ์เทิน (Kindergarten) และงานรวมเพลง ชุด เพลย์ อิท อะเกน (Play it again)

คุณนครินทร์ ธีระภินันท์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทหัวลำโพง ริดดิม และศิลปินวงที โบน เป็นบริษัทที่ทำเพลงโดยมีแนวเพลงที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง ได้แก่แนวเร้กเก้ สกา ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญค่อนข้างน้อย โดยมีศิลปินในสังกัดที่เป็นที่รู้จัก โดยเน้นเพลงแนว เร้กเก้ สกา ได้แก่ วงที โบน และศิลปินสกาหญิงคนแรกในประเทศไทย ส้ม อมราศิริพงษ์ นอกจากนี้ยังมีผลงานเพลงในแนว เลาน์จ มิวสิค ใช้ชื่อวงว่า เดอะ ไฟโต้ สติกเกอร์ แมชชีน และวงอพาร์ทแมนคุณป้า เป็นต้น

คุณนิมิตร จิตรานนท์ กรรมการผู้จัดการ บริษัทฮิป-โปร จำกัด ด้วยพื้นฐานความสามารถในการสร้างสรรค์เพลง จึงได้มีการเปิดโรงเรียนสอนร้องเพลงและแต่งเพลงในนามสตูดิโอ 64 ประกอบกับมีงานทำเพลงโฆษณา และเพลงประกอบภาพยนตร์อยู่เสมอ ได้ร่วมกันสร้างสรรค์งานเพลงกับเพื่อน ๆ นักแต่งเพลงและนักร้องสาวเสียงดี วรรณษา วีรยวรรณะ และนำผลงานเพลงชุด ดิจิตอล เอจ (Digital Age) ออกสู่ตลาดในปี 2546 และ ศิลปิน แฟรงค์ ในปี 2547 และงานเดี่ยวของ เจียบ วรรณษา ในชุด ทิคเก็ตทูเดอะมูน (Ticket to the Moon) วางตลาดในปี 2548

คุณวรวิทย์ นิมมานศิริกุล กรรมการผู้จัดการ บริษัทอินดี้ คลับ จำกัดและเป็นศิลปินที่แต่งเนื้อร้อง ทำนอง ที่เป็นที่รู้จักในอดีตมากมายหลายเพลง ในช่วงที่ยังมีค่ายเพลงในนามคีตา เอนเตอร์เทนเมนท์ อยู่ โดยได้ฝากฝีมือการแต่งเพลงไว้มากมาย เช่น เพลงภาพลวงตา ของวงโคโค แจ๊ส เพลงนอนไม่คอยหลับ ของออดิบ้านท์ และในระยะหลังเริ่มทำเพลงประกอบละครเป็นจำนวนมากในกับทางไทยทีวีสีช่อง 3 ได้เปิดค่ายเพลงของตนเองโดยทำงานร่วมกับ ธนยศ (ออดี้) จิวานนท์ ออกผลงานชุด ออดี้ รีมาสเตอร์ (Audy Remastered) และร่วมผลงานของวรวิทย์ ในชุด ไบรท์ไลฟ์ ไทม์ (Bright Live Time) รวมเพลงรักชุด เลิฟโพรไฟล์ (Love Profile)

คุณสมภพ ดังควิวิช และคุณเกรียงไกร วงษ์วานิช กรรมการผู้จัดการ บริษัทโน มอร์ เบลท์ กรุ๊ป ที่เกิดจากการรวมตัวของกลุ่มเพื่อนเพื่อทำเพลงอย่างที่ตัวเองชอบ โดยรวมกัน

จัดตั้งบริษัทกับ เกียงไกร วงศ์วานิช ที่แยกตัวมาจากวง Friday เพื่อมาทำเพลงตามแนวทางของตนเองโดยผลงานชุดแรกใช้ชื่อว่าวง สลึฟเปอร์ วัน (Sleeper One) โดยมีผลงานชุดแรกชื่อ สลึฟปีง เล็ตเตอร์ (Sleeping Letter) และมีผลงานใหม่ในนาม ศิลปิน พอทเทรต (Portrait) ชุด พ็อพ เทรต (POP Trade)

คุณอธิกร ศรียาสวิน ตำแหน่ง Imagination Manager บริษัทไม่ไต่คิด จำกัด และ นักดนตรีวงบาสเก็ต แบนด์ (Basket Band)จากนักเขียนหนังสือเล่าเรื่องการเดินทาง ในนาม "อรินธรณ์" ที่ฝากผลงานในเป็นที่ชื่นชอบ ได้นำความสามารถในด้านการขีดเขียนมาประกอบกับเสียงดนตรี

คุณนุช พีรพัฒนางษ์ ผู้จัดการทั่วไป บริษัท เลิฟ อีส มิวสิค จำกัด ทำหน้าที่บริหารงานและดูแลการทำงานของบริษัท ทั้งหมด แทน คุณชีวิน โกสิยพงษ์ และ สุกี้ กมล สุโกศล แคลปป์

คุณสมเกียรติ อริยะชัยพาณิชย์ ผู้ก่อตั้ง หัวหน้าผู้จัดการ โปรดิวเซอร์ และ ศิลปิน ผู้สร้างสรรคผลงานเพลงต่าง ๆ ของบริษัทเบเกอร์ มิวสิค จำกัด อาทิ ไทรออปม์ คิงดอมส์ วงนิช และ นาเดีย สุทธิกุลพานิช เป็นต้น

คุณโรจน์ชนา วโรภาส, Music Director ผู้ควบคุมการผลิตผลงานเพลง ต่าง ๆ ค่าย แบล็คชีฟ ภายใต้สังกัดใหญ่ บริษัท โซนี่ มิวสิค ปิอี่ซีเทโร

คุณสาธิต วงศ์สัมพันธ์ นักดนตรีวงลำดวน และผู้บริหาร ค่ายอาร์เต้ ภายใต้สังกัด บริษัท อาร์ เอส โปรโมชัน (มหาชน)จำกัด

คุณรวมพร ถาวรอธิวาสน์ รักษาการผู้จัดการทั่วไป ฝ่ายมีเดีย บริษัทสนามหลวง การดนตรี จำกัด ภายใต้สังกัด บริษัท จี เอ็ม เอ็ม แกรมมี่ (มหาชน) จำกัด

1.2 ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มสื่อมวลชน

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก สำหรับกลุ่มสื่อมวลชน มีดังนี้

คุณเกษร ทีปาน Music Artist Relation Manager (Local) Channel [V]

คุณยุทธนา บุญอ้อม (Managing Director) 104.5 แพลต เวิร์ดโอ

คุณวิภาวี บุรพะเดช บรรณาธิการบริหาร นิตยสารแฮมเบอร์เกอร์ และ บรรณาธิการ นิตยสารอะ เดย์

คุณศิริรัตน์ แซ่เบ๊ บรรณาธิการข่าวบันเทิง หนังสือพิมพ์คมชัดลึก

คุณอมรพงศ์ ฤทธิลาภ เจ้าของและเว็บ มาสเตอร์ เว็บไซต์ www.coolvoice.com

1.3 ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มผู้จัดจำหน่าย

รายชื่อผู้ให้ข้อมูล สำหรับกลุ่มผู้จัดจำหน่ายมีดังนี้

ผู้วิจัยซึ่งเป็นกรรมการผู้จัดการและคุณคณະ รามสมภพ ผู้จัดการทั่วไป บริษัท เเฮีย จำกัด

1.4 ผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มศิลปินและบุคคลที่ทำงานอยู่ในวงการเพลงอินดี้

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก สำหรับศิลปินและบุคคลที่อยู่ในวงการเพลงอินดี้ มีดังนี้

คุณพิชิต วีรังคบุตร ศิลปินกลุ่ม โดบ (DOBE)

คุณตุล ไวกุญญ์เกียรติ ศิลปินวง อพาร์ตเมนต์คุณป้า

คุณเกรียงไกร วงษ์วานิช ศิลปินวง สลัฟเปอร์ วัน

คุณธนชัย อุชชิน ศิลปินวง โมเดิร์น ด็อก

คุณชาญยุทธ เกียงไกร ผู้จัดการฝ่ายมีเดีย บริษัท เบเกอรี่ มิวสิค จำกัด

2. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

ข้อมูลจากเอกสาร ประเภทต่าง ๆ ได้แก่บทความ ข่าวสาร ข่าวประชาสัมพันธ์ บทสัมภาษณ์ บทวิจารณ์ ทั้งจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ต่าง ๆ ตั้งแต่ปี 2545-2548 ที่ได้จากการค้นคว้าของผู้วิจัยเอง และจากฝ่ายประชาสัมพันธ์ของค่ายเพลงต่าง ๆ ตลอดจนเทปบันทึกการขายที่วี ทาง ซาแนล วี และรายการ วิทยุ แพต เรดิโอ ข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือ เว็บไซต์ ต่าง ๆ โดยการออนไลน์ ไปยังค่ายเพลงต่าง ๆ ที่มี เว็บไซต์ ของตนเอง หรือ เว็บไซต์ ที่นำเสนอผลงานเพลงอินดี้ทั่ว ๆ ไป เพื่อมาประกอบการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล แยกตามประเภทของข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลใช้วิธีการสัมภาษณ์ในลักษณะที่เป็นทางการแบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยนำเครื่องบันทึกเสียง พร้อมสมุดจดบันทึก เข้าไปใช้ในการสัมภาษณ์ เพื่อบันทึก และจดประเด็นสำคัญต่าง ๆ จากผู้ให้สัมภาษณ์ หลังจากนั้นถึงทำการถอดคำสัมภาษณ์ และสรุปประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์อีกครั้ง นอกจากการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการแล้ว โดยส่วนใหญ่แหล่งข้อมูลประเภทบุคคลผู้วิจัยมีความคุ้นเคยเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการอีกด้วย (Informal Interview) โดยเป็นลักษณะการพูดคุยทั้งโดยการพบปะ หรืออาจเป็นการพูดคุยทางโทรศัพท์ ซึ่งอาศัยความจำเป็นเครื่องบันทึกข้อมูล หลังจากนั้นนำมาเขียนสรุปประเด็นลงสมุดบันทึก เพื่อนำไปประกอบกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกอีกชั้นหนึ่ง

2. สำหรับแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร เป็นข้อมูลที่ช่วยเสริมให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ละเอียดมากยิ่งขึ้น โดยวิธีการเก็บข้อมูลเป็นการอ่าน ฟัง และดู เพื่อสรุปประเด็นของเนื้อหาที่ปรากฏในเอกสาร รวมทั้งการถ่ายสำเนาเอกสารต่าง ๆ เพื่อช่วยในการคัดเลือกข้อมูลต่าง ๆ ด้วย ถ้ามีข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ เช่น วันเดือนปี ที่พิมพ์ เลขหน้า เลขที่ฉบับ วันที่ออกอากาศ วันที่บันทึกเทป พร้อมทั้งรายชื่อผู้ที่ทำงานชิ้นนั้น ๆ ได้ทำการจดบันทึกไว้เพื่อเป็นหลักฐาน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเพิ่มเติมในการศึกษาด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อทำการศึกษาถึง การบริหารจัดการธุรกิจเพลงอินดี้ในประเทศไทย ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้บริหาร และศิลปิน รวมทั้งสื่อมวลชน และผู้จัดจำหน่าย โดยอาศัยเครื่องมือหลักที่สำคัญที่สุดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) เป็นการเก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลบุคคล เพื่อหาข้อสรุปจากการศึกษา

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมและศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ สิ่งพิมพ์ ข่าวสาร นิตยสาร ข่าวประชาสัมพันธ์ เทปบันทึกภาพและเสียง รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีเพื่อนำมาใช้ประกอบในการสร้างคำถามสำหรับใช้ในการวิจัยโดยนำคำถามไปใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารและศิลปินจากค่ายเทปต่างๆ , สื่อมวลชน และผู้จัดจำหน่าย ในธุรกิจเพลง

อินดี้ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบและตรวจสอบกันก่อน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มานั้นเป็นข้อมูลที่เหมาะสม และนำเพื่อถือกรอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวินิจฉัยวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาแล้วจึงนำมาสรุปผล โดยมีแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ๆ โดยได้วิเคราะห์เป็นลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ พัฒนาการของธุรกิจเพลงอินดี้ ที่เกิดขึ้น และวิเคราะห์โครงสร้างและการบริหารจัดการธุรกิจเพลงอินดี้ เป็นลำดับถัดมา

การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลในการศึกษาวิจัย เรื่อง "การบริหารจัดการธุรกิจเพลงอินดี้ในประเทศไทย" ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอในลักษณะเขียนบรรยายความ (Descriptive) โดยเรียงลำดับการนำเสนอดังนี้

1. นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ พัฒนาการ ประวัติความเป็นมา ของธุรกิจเพลงอินดี้ ในประเทศไทย ในบทที่ 4
2. นำเสนอลักษณะโครงสร้างและการบริหารจัดการธุรกิจ เพลงอินดี้ ในปี 2545-2548 พร้อมเปรียบเทียบภาพรวมของโครงสร้างและการบริหารจัดการธุรกิจเพลงอินดี้ ในบทที่ 5
3. สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลถึงปัจจัยความเป็นไปต่าง ๆ ที่ได้ทำการศึกษาวิจัย พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ อื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ใน บทที่ 6